

Elhangzott 2010. május 8-án, az Országos Mindszenty Zarándoklaton.

Eminenciás Bíboros Úr, Excellenciás Érsek és Püspök Urak, Főtisztelendő Pap-estvérek, Tisztelendő Szerzetes Testvérek és Nővérek, Krisztusban kedves Testvérek!

Mindszenty József bíboros úr halálának 35. évfordulóján szülőföldjének, a Szombathelyi Egyházmegyének, azon belül pedig szűkebb pátriájának, a Vasi-Hegyhátnak a köszöntését hozom mindnyájuknak, itt az Esztergomi Bazilikában egybegyűlt tisztelőinek. Ünnepre jöttünk, hiszen az Úrban elhunytak halálára való emlékezés nem kesergés, hanem az Istenben való megdicsőülésük fölötti örvendezés. Ez igaz Mindszenty bíboros úr esetében is. Tudjuk, hogy e földi életből való távozása alkalmával az egész katolikus világ megemlékezett róla, hiszen már életében bátor hitvallóként vált világszerte ismertté.

Már 1949. január 2-án XII. Piusz pápa így írt a magyar püspököknek Mindszenty bíboros úr letartóztatását követően: Mi ismerjük ennek a kiváló pásztornak az érdemeit. Ismerjük hite szilárdságát és rendíthetlenségét, ismerjük apostoli erejét, amellyel védelmezi a keresztény tanítás integritását és követeli a vallás szent jogait. Rendíthetetlen szívvel és erőteljesen kötelességének érezte, hogy szembe szegüljön, amikor látta, hogy az Egyház szabadságát egyre inkább korlátozzák.

1975. május 7-én, bíboros úr halálának másnapján, az általános pápai kihallgatáson a világ minden részéről összegyűlt hívők előtt VI. Pál pápa pedig ezt mondta róla: Gyászolunk, mert a halál kioltott a földön egy fáklyát, amely az utóbbi évtizedekben fényével világított az Egyházban. Franz König egykori bécsi bíboros Mindszenty bíboros úr halálával kapcsolatban a Zsidókhöz írt levél szavait idézte: Hite által még holtában is beszél (Zsid 11,4). Ezen megnyilatkozások és méltatások fényében – s ezeket még folytathatnánk – sokan sürgetően kérdezik újra és újra: mikor fogják végre boldoggá avatni Mindszenty bíboros urat? Jogos a sürgető kérdés, hiszen kultusza élő, ennek ékes bizonyítéka ez a mai nap is, és azoknak az ország- és világszerte élőknek a sokasága, akik mély tisztelettel, elismeréssel és hálával emlékeznek bíboros úr életpéldájára és áldozatára. Közös akarattal biztosan elérhető lehet rövid időn belül az ő boldoggá avatása. Láttunk már erre példát. Más nemzetek, akik összefogásból és közös akarattal példát mutatnak nekünk magyaroknak, sikerült. Miért ne sikerülhetne nekünk is? Ugyanakkor higgyünk az ima minden akadályt legyőző erejében is!

Kedves ünneplő Testvéreim! Mindszenty bíboros úr életszentségének prófétai előrelátásához és Isten ügye melletti bátor kiállásához nem fér kétség. A szovjet birodalom három évtizedes rémtettei joggal töltötték el félelemmel Közép-Európa egyházait és népeit, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy ezek az országok a szovjet érdekszféra foglyai maradnak. Bíboros úr a kommunizmustól és az állami ateizmustól féltette magyar népét. Attól tartott, hogy nálunk is be fognak következni azok a tragikus események, amelyek a Szovjetunióban püspökök, papok és sok ezer szerzetes bebörtönözéséhez, illetve kivégzéséhez, továbbá templomok, kolostorok és iskolák bezárásához vezettek. Félelme nem volt alaptalan, hiszen ha lassabb ütemben is, de ezek nálunk is sorra bekövetkeztek. A magyar kommunisták vallásellenességétől, egyházüldözésétől, az ateista világnézet erőszakos terjesztésétől is joggal félték a magyar emberek, hiszen erről már korábban bőséges tapasztalatot szerezhettek a Tanácsköztársaságnak nevezett kommunista terror idején. Még Mindszenty bíboros úr letartóztatása előtt, 1948. november elején mondta Rákosi: a demokrácia eddig defenzív álláspontból a legteljesebb offenzívába megy át a Katolikus Egyház ellen. Erre nem is kellett sokáig várni.

Mindszenty bíboros úr ezért szilárdan meg volt győződve arról, hogy a kommunista hatalommal lehetetlen bármiféle kiegyezés, hiszen szándékuk világos: a hit, a vallásos élet és az Egyház totális megsemmisítése. Az általános megalkuvás, elgyávulás és elkényelmesedés idején Mindszenty bíboros úr nyíltan és bátran szembeszállt a Szovjetunió fegyveres erejével támogatott kommunista diktatúrával. A leghatározottabban fellépett a hitélet lehetőségeinek legkisebb megsértése ellen is. Amikor pedig a vallási egyesületek betiltására, majd pedig az egyházi iskolák államosítására is sor került, nem tétovázott a vallásszabadság érdekében nyíltan szót emelni. Egyetlen cél vezette: Állni Istenért, Egyházért, hazáért.

Mindszenty bíboros úr rendíthetetlennek bizonyult minden fenyegetés és támadó vádaskodás ellenére. Honnan vette ehhez a testi-lelki erőt, a bátorságot és az elszántságot? A természetfeletti kegyelem az ő esetében is jól építhetett a természetes készségekre. Földművelő családjában olyan élményeket és nevelést kapott, amelyek személyiségét erkölcsileg megingathatatlaná, határozottá, szívóssá és hűségessé tették. Meghatóan írja az Emlékirataim című könyvében: Meleg otthon volt az én szülői házam, az imának és az erényes életnek melegágya. És ennek a csendes falusi otthonnak tiszta lelkét és fényét édesanyánk sugározta ránk páratlan anyai szeretetével. Ebben az erkölcsiben tiszta és hitében erős családi környezetben – anélkül, hogy akár csak sejthette volna – a gondviselés már készítgette őt a felnőttkori megpróbáltatásokra. A kinyilatkoztatás bölcsessége beleivódott gyermeki lelkébe: Fiam, ha Istennek szeretnél szolgálni, készülj fel igen sok megpróbáltatásra. Mindent, ami rád szakad, tűrj el békességgel, maradj hűséges a megaláztatásban. Mert az aranyat tűzben próbálják, a kiválasztottakat a balsors kohójában (Sir 2,1; 4-5).

Bőven kijutott neki e megpróbáltatásokból és a balsorsból. Bebörtönözései hitelesen mutatják,

hogy evangéliumi rendíthetlensége miatt a vallás és egyházellenes diktatórikus hatalmaknak mindig útjában állt. Félte a családokat és a fiatalokat, a keresztény jövő zálogait. Nem volt alaptalan ez a féltelme sem, hiszen napjainkban már tapasztaljuk az iskolában és a társadalmi élet különböző szinterein: mi lett a hit nélküli nevelés eredménye. A gyermek- és életellenes politika következtében hatmillióval kevesebb magyar él, mint amennyi élhetne. A házasságok több mint fele válással végződik, és ugrásszerűen megnőtt az elkötelezettség nélküli együttélések száma.

Napjaink társadalmi és ideológiai helyzete sokban hasonlít Mindszenty bíboros úr korának helyzetéhez. Ugyanis mindmáig nem szűnt meg a hit és az egyházellenesség sem. Az elmúlt évtizedekben a tudományosság látszatával több generációba, különösen pedig a pedagógusokba, belenevelték a most is továbbélő materializmust és ateizmust. Ma pedig egészen szofisztikát, kifinomult módon, a világnézeti semlegesség áruhájában az ateista és materialista ideológia kötelező elfogadását erőltetik az állami iskolákban.

A keresztényellenesség széles körben elfogadást, sőt támogatást nyert a sajtótól a legfelsőbb politikai körökig egyaránt. Emlékezzünk csak arra, hogy néhány évvel ezelőtt karácsonyi köszöntésképpen minden keresztény kiirtására buzdítottak az egyik rádióban. Majd az egyik miniszter azzal gúnyolódott, hogy Szűz Mária levette a kezét erről az országról. Később pedig, már miniszterelnökként, ugyancsak ő arra szólított fel, hogy meg kell nyomni a vészcsengőt, mert egy konzervatív fordulat van kialakulóban. Legutóbb pedig következmények nélkül hangozhatott el az egyik rádióban, hogy két dolog hat negatívan a gyermeknevelésre: a pornográfia és a kereszténység. Vajon meg lehetne ezt tenni más vallási közösséggel is? Nem. Hála Istennek! De a keresztényekkel szemben miért lehet ezt büntetlenül folytatni immár több éve?

Kedves Testvérek! Nekünk, ma élő magyaroknak is szükségünk van olyan egyházi és közéleti vezetőkre, püspökökre és politikusokra egyaránt, akik Mindszenty bíboros úr ars poetikájának jegyében élnek, vagyis: Állnak Istenért, Egyházért, hazáért! Óriási most az ország vezetésére megválasztottak felelőssége. Imádkoznunk kell értük sokat, hogy lehetőségükkel és felelősségükkel helyesen élve, Isten akaratát keresve sikerüljön végrehajtaniuk történelmi feladatukat. De valójában egyikünknek sem lehet más a célja. Ugyanis mindnyájunknak, hívőknek és nemhívőknek közös a felelőssége népünk sorsának alakításában.

Az elmúlt időben sokan felismerték, hogy nemzetünk életének most nagy fordulatra van szüksége. Talán, többek között e felismerésnek volt a megnyilvánulása a legutóbbi parlamenti választás eredménye is. 1956 óta soha nem jutott kifejezésre ilyen egységes népakarat. Viszont nem elég passzívan várni társadalmi helyzetünk jobbra fordulását, hanem mindenkinek

részt kell vállalni a változtatásban. Mindenki az Istentől kapott talentumai és lehetőségei szerint. Ma is aktuális Mindszenty bíboros úr 1956. november 3-án este a rádióban elmondott beszédének egy fontos gondolata: Én pártokon kívül és – állásom szerint – felül vagyok és maradok. Ebből a tiszteből figyelmeztetek minden magyart, hogy a gyönyörűséges egység októberi napjai után ne adjanak helyt pártviszályoknak és széthúzásoknak. Mert az országnak sok mindenre van most szüksége, de minél kevesebb pártra és pártvezérre. Maga a politizálás ma másodrendű ügy: a nemzet léte és a mindennapi kenyér a mi gondunk.

Ugyanakkor azt is látnunk kell, hogy az anyagi helyzet javulását ugyan el lehet érni egy újfajta gazdaságpolitikával, ez azonban nem elég, ennél sokkal többre van szükségünk a kialakult helyzet megváltoztatásához. Erkölcsiben kell megújulnia az egész magyar társadalomnak! Fel kell ráznunk embertársainkat, s magunkat is, talán még nem késő. Halljuk meg a költő szavait!

Életünkből valami elveszett!
Talán az Isten,
Kit felmondás nélkül kilakoltattatok
s azóta a Sátán lett uratok.

Emberek!
Hívjátok vissza az Istent
zászlók selymével és processziókkal,
szívetek kulcsát alázat vánkosán
térdencsúszó hittal hozzátok eléje,
s ha megjelenik a fölsvont kapuknál,
kezdjétek el a Holnap hozsannáját!

Emberek!
Életünkből az Isten elveszett;
találjon rá megtisztult szívetek!

(Toronyi István: Valami elveszett)

Patrona Hungariae, Magyarok Nagyasszonya segíts minket, gyermekeidet, hogy Isten akaratát keresve építsünk jelent és jövőt, Egyházat és hazát egyaránt! Így jussunk egyre közelebb Mindszenty bíboros úr nagy álmának, a Pannonia sacrának megvalósulásához.

{backbutton}